

MĚSTO PLASY A KLÁŠTER

Město Plasy se nachází dvacet kilometrů od Plzně, v romantickém údolí řeky Střely. První zmínky o Plasích se vážou k založení cisterciáckého kláštera, který zde nechal postavit kníže Vladislav II. v roce 1144. Jméno kláštera i sídla bylo pravděpodobně dáno dle původního knížecího dvorce nebo podle typů polí ve svazích kotliny, kterým se říkalo plasa. Největší rozvoj zaznamenal klášter za vlády krále Václava I. a jeho majetek byl v podobě 50 vesnic, různých cel a výhod. Po vypálení celé osady a kláštera husitskými vojsky v roce 1421 upadá toto místo do temného období na celé 15. a 16. století. Až po bitvě na Bílé hoře se klášteru vrací větší část majetku, který vlastnil. Za opata Trojera a Tytla dochází k výstavbě barokních staveb konventu, prelatury, sýpek a přestavbě dalších objektů. Na výstavbě se podíleli tehdejší evropsí stavitelé, jako Jean Baptiste Mathey, Jan Blažej Santini-Aichel a Kilián Ignác Dientzenhoffer. Stavitelům se podařilo mistrovské zvládnutí hmoty a prostoru zařadit do ojedinelého přírodního koloritu Plaské kotliny. Hodnota tohoto barokního areálu je v Evropě ojedinelá. Roku 1785 byl cisterciácký klášter zrušen a celý majetek připadl správě Náboženského fondu, která celý areál prodala v roce 1826 kancléři K. L. Metternichovi z Winneuburgu. Tento muž, nejmocnější politická osobnost tehdejší Evropy, významně zasáhl do dalších osudů kláštera i města Plas. V té době Plasy zaznamenávají největší přírůstek obyvatel a dochází k oživení kulturního a společenského života Plas. Z města se tak stává kulturní, vzdělávací a historické centrum celého regionu. Celý majetek vlastnili Metternichové až do roku 1945. Dnes jsou jednotlivé budovy klášterního areálu ve vlastnictví státu, obce a soukromých vlastníků.

KONTAKT: [Plzeňská 2, 331 01 Plasy](#), ☎ +420 373 322 174, e-mail: plasy@npu.cz

KOSTEL

Původně konventní, dnes farní kostel Nanebevzetí Panny Marie spravovaný Římskokatolickou farností v Plasích je přístupný jako jeden z prohlídkových okruhů Správy kláštera Plasy. Stavba z let 1154–1204 je zachována na původním románském půdorysu včetně románského zdiva (asi 1/3 hmoty). Částečně barokizována byla v letech 1661–1666, kdy se kostelu dostalo především honosného interiérového vybavení. Jedním z nejvýznamnějších skvostů interiéru jsou zrestaurované barokní varhany z dílny loketského varhanáře Abrahama Starcka z roku 1668.

SÝPKA S KAPLEMI A HODINOVOU VĚŽÍ

Jednou z nejzajímavějších budov plaského klášterního areálu je budova barokních sýpek, do které je zakomponována raně gotická patrová kaple sv. Václava a sv. Máří Magdalény, to vše je převýšeno věží vysokou 47 m s monumentálním barokním hodinovým strojem z roku 1686 (dosud denně ručně natahovaným).

Budova sýpky s kaplemi a věží je ve správě Národního památkového ústavu a je návštěvníkům přístupná jako jeden z prohlídkových okruhů Správy kláštera Plasy.

HROBKA RODU METTERNICHŮ

Původně gotický hřbitovní kostelík sv. Václava byl za opata plaského kláštera Ondřeje Trojera roku 1690 barokně přestavěn a zvětšen. Po zrušení kláštera (1785) byl kostel upraven novým majitelem panství kancléřem Metternichem, resp. stavitel Josefm Krannerem ve klasicistním slohu. Dnes je kostel ve správě Města Plasy. Kancléř Metternich využil suterén kostela pro zřízení své rodinné hrobky. V ní jsou dodnes uloženy ostatky rodiny Metternichů včetně ostatků kancléře Václava Lothara Metternicha.

KONTAKT: ☎ + 420 721 368 978

MUZEUM LITINY

V letech 1827–1829 vystavěl kráľe Metternich v Plasích železářnu. Železářna dosáhla největšího rozmachu kolem poloviny 19. století. Tehdy zaměstnávala až 300 dělníků a jako největší podnik v obvodu plzeňské živnostenské komory měla roční obrát kolem čtvrt milionu zlatých. Plaská huť vyráběla široký sortiment železářského zboží, zásobovala zemědělství i začínající průmysl náradím, stroji a výrobky běžné potřeby. V roce 2004 byla zřízena i výstavní síň, která je zaměřena na historii plaské hutě a výrobků z litiny. Na jejím vzniku se podílel také Plzeňský kraj a Nadace Via.

KONTAKT: ☎ + 420 721 368 978

CENTRUM STAVITELSKÉHO DĚDICTVÍ

Expozice Centra stavitelského dědictví v Plasích provede návštěvníky po celém areálu pivovaru a zprostředkuje jim seznámení s problematikou historických stavebních prvků, materiálů a konstrukcí. V rámci expozice tak má návštěvník příležitost seznámit se s různými stavebními materiály a na jednotlivých podlažích pivovaru mu bude nabídnuta prohlídka stavebních konstrukcí od základů a hrubé stavby přes úpravu povrchů, typy výplní otvorů a příslušnou technickou výbavu budov až po krovy a krytiny.

KONTAKT: Pivovarská 5, 331 01 Plasy, sd@ntm.cz, ☎ + 420 373 300 733

